

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ТА ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СВІТУ

*Безкорвайна Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
туризму, докторант, Запорізький національний університет*

Першочерговим при дослідженні педагогічної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства вбачалося вивчення її законодавчого і наукового підґрунтя. Одним із таких опорних документів є Закон «Про Вищу освіту», яким встановлено принципи державної політики у сфері вищої освіти, серед яких доцільними для нашого дослідження обрано: сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя; доступності; міжнародної інтеграції, інтеграції системи вищої освіти України у Європейський простір, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи; наступності; державної підтримки; відкритості формування структури і обсягу освітньої та професійної підготовки фахівців з вищою освітою [2, Ст. 3].

Обумовлено шляхи реалізації зазначеної політики: гармонійна взаємодія національних систем освіти, науки, бізнесу, держави; збереження і розвиток системи вищої освіти, підвищення її якості; розширення можливостей для здобуття вищої освіти та освіти протягом життя; визначення збалансованої структури та обсягу підготовки фахівців з вищою освітою з урахуванням потреб особи, інтересів держави, роботодавців; забезпечення розвитку наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності вищих навчальних закладів та їх інтеграції з виробництвом; запровадження механізмів стимулювання підприємств до надання першого робочого місця випускникам [2, Ст. 3].

Напрямами проекту Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 рр. є: доведення структури освіти відповідно до потреб сучасної економіки та інтеграції України в європейський економічний і культурний простір; опанування вітчизняними викладачами новітніми інтерактивними,

проектними технологіями; побудова академічного середовища з системою цінностей та культури, орієнтованих на якісно інший професійний етос[4].

Обґрунтування концепції, функціональних особливостей, взаємозв'язків елементів педагогічної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства здійснювалось за допомогою певних педагогічних підходів.

Так, застосування культурологічного підходу враховувало, що важливими показниками професійної підготовки фахівців з туризмознавства є професійна компетентність і професійна культура. Вибір інноваційного підходу викликаний тим, що поєднання інтенсивного і екстенсивного шляхів розвитку педагогічних систем надає можливість здійснювати інтегровані інновації, побудовані на різнопланових, різнорівневих педагогічних підсистемах та їх компонентах [5]. Тож, завдяки підкріпленню елементів педагогічної системи професійної підготовки фахівців з туризмознавства новітніми технологіями, можливо підвищити її загальну ефективність.

Основними напрямками і об'єктами інноваційних перетворень в педагогіці визначено: розробка концепцій і стратегій розвитку освіти і освітніх установ; оновлення змісту освіти; проектування нових моделей освітнього процесу; моніторинг освітнього процесу і розвитку студентів; розробка підручників і навчальних посібників нового покоління [5]. Все це обумовлює доцільність застосування інноваційного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства.

Вибір ціннісного підходу зумовлений тим, що змістовну складову спрямованості особистості, її ставлення до навколишнього середовища, до інших людей, до себе, визначає система ціннісних орієнтацій, що розкриває значущість соціальних, культурних, моральних, освітніх цінностей, відображуючи ціннісне ставлення студентів до дійсності. Проява творчого підходу в сучасній світовій професійній освіті є соціальною потребою суспільства, необхідною умовою його розвитку й прогресу [3]. Погоджуючись, вважаємо, що найважливішим завданням у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства є орієнтація саме на розвиток їх творчої, креативної, самостійності, готовності адаптуватись до суспільних і професійних

змін. Особистісний підхід передбачав створення умов для повноцінного розвитку в процесі професійної підготовки таких функцій особистості майбутнього фахівця з туризмознавства, як: здатність до вибору, рефлексії; вміння знаходити сенс та оцінювати власне життя; творчість; відповідальність; самостійність; автономність.

Зважаючи на особливості дослідження, ми враховували принципи, які висловлено в Гаазькій декларації з міжнародного туризму: якість туризму як міжособистісної діяльності залежить від якості послуг, що надаються, тому освіта і навчання фахівців в галузі туризму та підготовка нових осіб, які освоюють цю професію, є вкрай важливими для туристичної індустрії та розвитку туризму[1]. Тож, наголошено на необхідності вжити ефективних заходів: підготовка осіб для подорожей і туризму; підвищення престижу туристичних професій та заохочення молоді до вибору кар'єри в галузі туризму; створення мережі навчальних закладів, здатних надавати освіту в галузі туризму на основі стандартизованого на міжнародному рівні навчального плану, який полегшив би взаємне визнання дипломів і обмін туристичним персоналом; відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО, постійна освіта, проведення курсів підвищення кваліфікації для туристичного персоналу та викладачів, незалежно від їх рівня[1].

Визначено, що досліджувана підготовка має соціальне, особистісне, культурологічне, гуманітарне і політичне значення.

Так, соціальне – полягає у формуванні готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до організації раціонального використання вільного часу людини та розвитку соціально-економічної інфраструктури, що сприяє міжрегіональному співробітництву країн, держав, народів.

Особистісне – у духовному, інтелектуальному, професійному розвитку, формуванні певних ідеалів, зразків поведінки, стилю життя.

Культурологічне – формуванні гармонійно розвиненої особистості з цілісним науковим світосприйняттям щодо ролі туризму в об'єднанні культури, підвищенні толерантності людей.

Гуманітарне – формуванні здібностей для вдосконалення особистості,

розвитку творчого потенціалу, поширення виднокраю знань.

Політичне значення полягає в тому, що в процесі підготовки майбутні фахівці з туризмознавства усвідомлюють, що їх професійна діяльність є важливим і дієвим засобом збереження миру у світі.

Тож, обґрунтовуючи провідну концепцію професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, ми дійшли твердження, що означена підготовка є цілісною педагогічною системою, побудованою на основі комплексного підходу щодо проектування змісту, злагодженого поєднання традиційних і комп'ютерно орієнтованих методів, засобів, звичайних й дистанційних форм навчання; особистісного підходу, що забезпечує всебічний розвиток особистості фахівців і поетапне формування їх готовності до професійної діяльності відповідно до індивідуальних можливостей, здібностей, якостей, академічних здобутків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гагская декларация Межпарламентской конференции по туризму (Гаага, 10-14 апреля 1989 года) [Електронний ресурс]. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_904

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Листопад Н. И., Воротницкий Ю. И., Электронные средства обучения: состояние, проблемы и перспективы // Высшая школа. – 2008. – № 6. – С. 6-14.

4. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/home/2010-12-22-00-05-45/2-events/571--2015-2025-.html>

5. Чеснокова А.В., Радина О.И., Пономарев П.А. Инновационные методы в педагогике как инструмент повышения квалификации современных кадров в сфере сервиса. // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 1.;

URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=8224> (дата обращения: 30.11.2016).